

Sårbare børn. Vi kan stadig gøre det bedre

Af Inger Thormann. Psykolog på Skodsborg Observations og behandlingshjem.

Tidlig indsats

Et langt liv med ”sårbare børn” har lært mig, at den tidlige indsats er nødvendig. Bliver et barn alvorligt omsorgssvigtet i sit første leveår, kan denne skade betyde, at barnet har reducerede muligheder for at udvikle en sund personlighed.

Barnets evne til socialisering, barnets evne til at indgå i relationer med andre mennesker påvirkes i forskellig grad, alt efter hvor sårbart eller hvor modstandsdygtigt barnet var, da det blev født. På landsplan gøres der mange bestræbelser på, at barnet fra dag ét, skal sikres bedst tænkelige vilkår.

Barnet skal ses som en del af den familie, det er født ind i, og uanset hvilke beslutninger der træffes, skal forældrene være en aktiv del af barnets liv. Forældrene skal ikke opleves som forstyrrende elementer i behandlingen af det anbragte barn. De skal medinddrages, og plejeforældre og professionelle må være garanter for, at samvær mellem børn og forældre sker på barnets præmisser. Vi skal videregive vores viden og skabe gunstige vilkår for samvær.

Som udgangspunkt i denne diskussion er et grundelement, at der tænkes positivt om et barns tilknytning til sine forældre og øvrige familie.

Observation og behandling.

Flere og flere små børn anbringes nu i familiepleje, uden at de er blevet observeret og beskrevet af fagpersoner. Skal en plejefamilie tages alvorlig, må den opgave de skal løse være beskrevet. Er den det, vil plejefamilien kunne vurdere, hvorvidt netop denne opgave er i overensstemmelse med, hvad de kan tilbyde. Er barnet ikke beskrevet, kan der ske det, at plejefamilien oplever, den opgave de har sagt ja til, som meget anderle-

des end, hvad de havde forventet. Denne situation kan munde ud i at plejefamilien siger fra, og barnet må anbringes på ny. Måske har plejefamilien ventet for længe med at sige fra, og pludselig skal flytningen gå hurtigt, og barnet anbringes endnu en gang uden at barnet og dets behov for behandling er beskrevet.

Resultatet af dette kender vi fra mange ”virkelige historier” fortalt af plejebørnene selv: En barndom med mange opholdsteder og uden oplevelse af kontinuitet i livet, uden sammenhæng.

Det kan stadig gøres bedre. Ja det kan. I kommunerne må der tages stilling til, hvordan man sikrer tidlig intervention. Samtidig skal man sikre, at det lille barn observeres og beskrives før plejefamilien skal tage stilling til at modtage barnet i familien.

Døgninstitutionen.

På Skodsborg Observations og behandlingshjem hentede vi tidligere ca. halvdelen af institutionens børn på det hospital, hvor de var blevet født. Det enkelte barn blev observeret. Observationerne blev analyseret, og en tværfaglig personalegruppe vurderede, hvilken behandling der skulle iværksættes. Sideløbende blev resultatet af behandlingen evalueret, og løbende blev behandlingen justeret efter, hvad barnet viste os. Vores observation og behandling blev en sikkerhed for barnet, men den blev også en sikkerhed for den plejefamilie, der skal skulle modtage barnet. Vores tre efterundersøgelser fortæller os, at mange børn flyttede fra Skodsborg til plejefamilie, hvor de blev hele deres barndom. De fraflyttede plejefamilien som unge og voksne, og nogle fik, på grund af deres sårbarhed, forlænget omsorg og blev i plejefamilien ud over det 18. år.

Børnene er grundigt beskrevet, de er i gang

med en behandling som har positiv effekt, og plejefældrene har haft mulighed for at få nye erfaringer, teoretiske såvel som praktiske i løbet af en nænsom overleveringsperiode. Ikke blot barnet overleveres, men hele barnets historie overleveres også.

Fremtiden.

Fra Skodsborg ser vi, at et barns første anbringelse er af afgørende betydning for resten af barnets liv. Er barnet aldrig blevet observeret, eller er de observationer der er foretaget aldrig blevet nedskrevet og givet videre, og er en behandling aldrig iværksat, bliver der taget beslutninger om barnets liv med for høj grad af tilfældighed. Det må vi sammen forebygge.

I de kommende år vil en større del af små børn, der har brug for at blive anbragt uden for eget hjem, blive anbragt i plejefamilier, og færre vil blive anbragt på døgninstitutioner. Det bliver en stor udfordring for kommunerne. Dels at sikre tidlig intervention og dels at sikre at det enkelte barn observeres og beskrives og at en behandling iværksættes, inden barnet anbringes i en plejefamilie, hvor det, vel at mærke hvis der vælges rigtigt, måske kan opholde sig hele sin barndom.

